

Stichting De Hoeksche School,
openbaar primair en voortgezet onderwijs
Hoeksche Waard

**Protocol medicijnverstrekking
en het verrichten van medische handelingen**

*Gewijzigd en opnieuw vastgesteld door het College van Bestuur d.d. 1 februari 2023
na instemming van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad po d.d. 22 november 2022
en na instemming van de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad vo d.d. 28 november 2022*

INHOUDSOPGAVE

Inleiding	3
1. Algemeen.....	4
2. Soorten medische handelingen op school/voorbehouden medische handelingen	5
3. Medicijnverstrekking en medisch handelen, anders dan bij nood	6
3.1 Het kind wordt ziek op school.....	6
3.2 Het verstrekken van medicijnen op verzoek	8
3.3 Het verrichten van medische handelingen.....	9
4. Leerlingen met diabetes	10
5. Epi-pen/anafylaxie.....	11
6. Lijst voorbehouden en risicovolle medische handelingen in het onderwijs (PO- Raad/VO-Raad)	13
Formulier A: Het kind wordt ziek op school	15
Formulier Aa: Ad hoc toestemming als het kind ziek wordt op school	17
Formulier B: Het verstrekken van medicijnen op verzoek.....	19
Formulier C: Uitvoeren van medische handelingen bij leerlingen	22
Formulier D: Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen bij leerlingen	26
Formulier E: Uitvoeren van medische handelingen bij medewerkers De Hoeksche School	28
Formulier F: Bekwaamheidsverklaring bij het uitvoeren van medische handelingen bij medewerkers Stichting De Hoeksche School.....	32
Bijlage G: Richtlijnen hoe te handelen bij een calamiteit	34
Formulier H: Verklaring en toestemming leerling met anafylaxie.....	35

INLEIDING

Onderwijspersoneel wordt regelmatig geconfronteerd met leerlingen die klagen over pijn die meestal met eenvoudige middelen te verhelpen is, zoals: hoofdpijn, buikpijn, oorpijn of pijn ten gevolge van een insectenbeet.

Daarnaast krijgt de schoolleiding soms het verzoek van ouder(s)/verzorger(s) om hun kind de door een arts voorgeschreven medicijnen toe te dienen. (Voor de leesbaarheid van het stuk zullen we hierna spreken over ouders wanneer wij ouder(s) of verzorger(s) bedoelen).

Een enkele keer wordt werkelijk medisch handelen van onderwijspersoneel gevraagd zoals het geven van sondevoeding, het toedienen van een zetpil of het geven van een injectie.

De schoolleiding aanvaardt met het verrichten van dergelijke handelingen een aantal verantwoordelijkheden. Het personeel begeeft zich dan namelijk op een terrein waarvoor het, in de meeste gevallen, niet gekwalificeerd is.

Met het oog op de gezondheid van kinderen, maar ook in verband met de aansprakelijkheid, is het van groot belang dat in dergelijke situaties zeer zorgvuldig wordt gehandeld. Personeelsleden moeten, indien zij medische handelingen verrichten, daarbij over de vereiste bekwaamheid beschikken.

Leraren en schoolleiding moeten zich realiseren dat, wanneer zij fouten maken of zich vergissen, zij voor deze handelingen aansprakelijk gesteld kunnen worden. Met dit protocol geeft Stichting De Hoeksche School middels de handreiking aan scholen aan hoe in voorkomende gevallen te handelen.

1. ALGEMEEN

In het kader van medicijnverstrekking en medisch handelen gelden binnen de scholen een aantal algemene uitgangspunten:

1. Bij ziekte of een blessure van een leerling worden, als de situatie het toelaat, eerst de ouders geconsulteerd.
2. Tijdens het organiseren van opvang van de zieke/geblesseerde leerling zorgt de school ervoor dat de leerling niet alleen blijft.
3. In geval van ziekte wordt het dossier van de leerling geraadpleegd voor informatie over de leerling om na te gaan of er speciale (medische) notities zijn betreffende deze leerling.
4. Er wordt altijd direct contact opgenomen met de ouders (of het aangegeven waarschuwingsadres), zodat die weten dat de leerling ziek is geworden of geblesseerd is geraakt, en om te overleggen wat er moet gebeuren (komt er iemand naar de school, is er iemand thuis om de leerling op te vangen, wanneer wordt de leerling opgehaald, gaat school met de leerling nu meteen naar de huisarts of het ziekenhuis etc.).
5. Als de inschatting voor medische zorg dusdanig acuut wordt ingeschat, dan wordt direct 112 gebeld over hoe verder te handelen. In deze gevallen worden daarna de ouders en ook de schoolleiding hiervan op de hoogte gesteld.
6. De medewerkers van de school verrichten geen voorbehouden medische handelingen.
7. De school verstrekt in principe geen medicatie aan leerlingen.
8. Voor de individuele leraar geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen (al dan niet vallend onder de wet BIG) uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht.

De wet BIG

De Wet Beroepen in de Individuele Gezondheidszorg (BIG) regelt wie wat mag doen in de gezondheidszorg. De wet BIG (Beroepen Individuele Gezondheidszorg) heeft tot doel:

- de kwaliteit van de beroepsuitoefening van de individuele gezondheidszorg te bevorderen en te bewaken;
- de patiënt te beschermen tegen ondeskundig en onzorgvuldig handelen.

De wet BIG is bedoeld voor beroepsbeoefenaren in de gezondheidszorg en is niet bedoeld voor onderwijzend personeel. Leraren vallen niet onder de wet BIG. Dat neemt niet weg dat in deze wet een aantal waarborgen wordt gegeven voor een goede uitoefening van de beroepspraktijk en dat in de geest van deze wet richtlijnen kunnen worden gegeven voor schoolbesturen en leerkrachten als het gaat om in de wet BIG genoemde medische handelingen.

In de wet BIG genoemde medische handelingen worden 'voorbehouden medische handelingen' genoemd (zie hoofdstuk 2 hieronder).

Het opbergen van medicijnen op school

Het bewaren van medicijnen op school moet tot een minimum worden beperkt. Het is verstandig hiervoor één persoon aan te wijzen die verantwoordelijk is voor het beheer. De medicijnen dienen in een afgesloten kast (koelkast indien dit nodig is) te worden bewaard. In geen geval medicijnen bewaren in het bureau van de leerkracht. De bureaula gaat te vaak open en het gevaar kan bestaan dat leerlingen de medicijnen kunnen meenemen.

Sommige medicijnen moet altijd bij het kind aanwezig zijn. Bijvoorbeeld een EPI-pen bij een ernstige allergie, of medicijnen voor diabetici. Deze medicijnen zijn dus waar het kind is, ook tijdens gymlessen, schoolreizen e.d.

Noodsituatie

De wet BIG is niet van toepassing indien er sprake is van een noodsituatie. Iedere burger wordt dan geacht te helpen naar beste weten en kunnen; het nalaten van hulp bij levensgevaar is strafbaar. Dat geldt ook voor al het onderwijspersoneel dus die hulp is niet voorbehouden aan een bedrijfshulpverlener.

Voorbeeld: Insectenbeten en bijvoorbeeld pinda's of andere noten kunnen bij leerlingen op school zorgen voor een heftige allergische reactie waarvoor ze direct hun epi-pen met daarin adrenaline nodig hebben. Het gebruik van een epi-pen (zie hoofdstuk 5 hieronder) valt weliswaar onder de voorbehouden medische handelingen in de wet BIG, maar als het gaat om een levensbedreigende situatie, waarbij de epi-pen levensreddend is, dan moet worden ingegrepen en de injectie worden gegeven die nodig is. Ook door onderwijspersoneel.

Calamiteiten

Mocht zich onverhoopt ten gevolge van een medische handeling een calamiteit voordoen, stel je dan direct in verbinding met de huisarts en/of specialist van het kind. Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke alarmnummer 112. Zorg ervoor dat je alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en specialist van het kind. Geef verder door naar aanleiding van welke handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan en welke verschijnselen bij het kind waarneembaar zijn (**zie ook richtlijnen [op bijlage G](#)**).

Aansprakelijkheid

Er kleven bepaalde risico's aan medicijnverstrekking en medisch handelen door scholen. Zo kunnen scholen aansprakelijk worden gesteld voor schade als gevolg van medicijnverstrekking en medisch handelen. Hierbij gaat het om civielrechtelijke aansprakelijkheid en strafrechtelijke aansprakelijkheid. In juridische kwesties speelt ook mee of de school duidelijk is geweest in haar communicatie naar de ouders toe. Het moet voor ouders duidelijk zijn wat het beleid van de school is en wat het protocol medicijnverstrekking en medisch handelen inhoudt.

2. SOORTEN MEDISCHE HANDELINGEN OP SCHOOL/VOORBEHOUDEN

MEDISCHE HANDELINGEN

'**Medische handeling**' is een niet scherp afgebakend begrip. Onder 'medische handeling' verstaan we hier alle verrichtingen – inclusief onderzoeken, verzorgen en het geven van raad - gericht op de (verbetering van de) gezondheidstoestand van een persoon. Een paracetamolletje geven tegen de hoofdpijn wordt dan gezien als een medische handeling.

De zogenoemde '**voorbehouden medische handelingen**' zijn wel scherp afgebakend. Die voorbehouden medische handelingen zijn beschreven in de wet BIG (zie ook hierna in [3.3](#)). Voorbehouden medische handelingen mogen alleen worden verricht door een BIG-geregistreerde beroepsbeoefenaar bv. een arts of verpleegkundige. Leraren zijn niet bevoegd om medische handelingen te verrichten. Leraren kunnen wel bekwaam worden geacht door een arts. Voorbehouden handelingen hebben een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid van een zorgvrager bij ondeskundige uitvoering.

Dit betekent dat een leerkracht op school nooit een voorbehouden handeling mag uitvoeren tenzij een aantal regels strikt nageleefd wordt. Die regels worden hieronder onder 3.3 nader uitgelegd.

Volgens de wet mogen minderjarige kinderen:

- vanaf hun twaalfde meebeslissen over hun medische behandeling;
- vanaf hun zestiende zelf beslissen over hun medische behandeling.

a. Handelingen waarvoor de wet BIG niet geldt

Bijvoorbeeld het geven van medicijnen, dat kan zijn het geven van een ‘paracetamolletje’ of andere medicijnen bijvoorbeeld een zetpil bij een epilepsieaanval, het behandelen van een insectenbeet met bijvoorbeeld Azaron, enz.

b. Handelingen waarvoor de wet BIG wel geldt (= voorbehouden medische handelingen)

Bijvoorbeeld het geven van injecties en het toedienen van sondevoeding. Ook het gebruik van een epi-pen (zie hoofdstuk 5 hieronder) valt onder de voorbehouden medische handelingen. Deze handelingen mogen slechts worden uitgevoerd door artsen en verpleegkundigen (uitzondering: in een noodsituatie, zie hoofdstuk 1). Delegeren van het verrichten van deze handelingen aan leerkrachten moet met grote zorgvuldigheid worden omgeven. Een specialist kan een leerkracht handelingsbekwaam achten. Deze arts moet dan ook de leraar hebben geïnstrueerd. De wet BIG geeft hiertoe de mogelijkheid. Dit heeft echter niet het gevolg dat de leerkracht niet meer aansprakelijk is voor zijn handelen; deze blijft aansprakelijk.

Een arts kan een leerkracht handelingsbekwaam achten en deze bekwaamheid ondersteunen met een ondertekende verklaring van bekwaamheid. De arts is dan mede verantwoordelijk. Zie verder [3.3](#).

De schoolleiding kan kiezen of zij wel of geen medewerking verleent aan het geven van medicijnen of het uitvoeren van een medische (BIG) handeling. Voor de individuele leraar geldt dat hij/zij mag weigeren handelingen (al dan niet vallend onder de wet BIG) uit te voeren waarvoor hij zich niet bekwaam acht. Dit is conform het arbeidsrecht.

3. MEDICIJNVERSTREKKING EN MEDISCH HANDELEN, ANDERS DAN BIJ NOOD

We onderscheiden drie situaties:

- Het kind wordt ziek op school
- Het verstrekken van medicijnen op verzoek
- Het verrichten van medische handelingen

3.1 Het kind wordt ziek op school

Indien een leerling ziek wordt of een ongeluk krijgt op school moet de leraar direct bepalen hoe hij moet handelen. Regelmatig komt een kind 's morgens gezond op school en krijgt tijdens de lessen last van hoofd-, buik- of oorspijn. Ook kan het kind bijvoorbeeld door een insect gestoken worden. Een leraar verstrekt dan vaak -zonder toestemming of medeweten van ouders- een ‘paracetamolletje’ of wrijft Azaron op de plaats van een insectenbeet.

Het handelen in het geval bij het optreden van een extreme allergische reactie kan vallen onder een noodsituatie, zie hoofdstuk 1.

In het algemeen is een leraar niet deskundig om een juiste diagnose te stellen. De grootst mogelijke terughoudendheid is hier dan ook geboden. Ook wanneer een leerkracht vermoedt dat het kind bij een eenvoudig middel gebaat is, dan is het gewenst altijd eerst contact op te (laten) nemen met de ouders, zodat om (schriftelijke) toestemming kan worden gevraagd een bepaald middel te

verstrekken. Uitgangspunt moet zijn dat een kind dat ziek is naar huis moet en dat zonder overleg met de ouders of een arts geen medicijnen worden verstrekt. De schoolleiding zal in geval van ziekte altijd contact op moeten nemen met de ouders om te overleggen wat er moet gebeuren: Is er iemand thuis om het kind op te vangen, wordt het kind gehaald of moet het thuis gebracht worden, moet het naar de huisarts, etc.

Problematisch is het wanneer de ouders en andere, door de ouders aangewezen vertegenwoordigers, niet te bereiken zijn. Het kind kan dan niet naar huis gestuurd worden. Ook kunnen de medicijnen niet met toestemming van de ouders verstrekt worden. De leraar kan dan besluiten, eventueel na overleg met een (BHV-) collega, om zelf een eenvoudig middel te geven. Daarnaast moet hij inschatten of niet alsnog een (huis)arts geraadpleegd moet worden.

Formulier AA kan gebruikt worden indien het wenselijk is, voor toediening van een eenvoudig middeltje zoals paracetamol, vooraf schriftelijke toestemming van de ouders vast te leggen. Vanwege de snelheid van handelen kan dit formulier via e-mail of WhatsApp o.i.d. – al gedeeltelijk ingevuld op school - naar de ouders worden gestuurd. Indien nodig kan de tekst van dit formulier op school worden aangepast, afhankelijk van de situatie.

In het primair onderwijs: Stuur een kind nooit onder schooltijd zonder begeleiding door een volwassene naar huis!

In het voortgezet onderwijs: Stuur een kind nooit onder schooltijd naar huis voordat de ouders hierover zijn geïnformeerd!

NB: Indien het een leerling betreft die ouder is dan 12 jaar maar jonger dan 16 jaar, dienen zowel de ouders/verzorgers als de leerling zelf toestemming te geven. Is de leerling ouder dan 16 jaar? Dan dient slechts de leerling toestemming te geven.

Formulier A:

De scholen zullen meestal bij inschrijving van de leerling de nodige medische bijzonderheden vastleggen. Indien het inschrijfformulier hier geen ruimte voor biedt, kan eventueel formulier A worden gebruikt. Indien het een leerling betreft die ouder is dan 12 jaar maar jonger dan 16 jaar, dienen zowel de ouders/verzorgers als de leerling zelf formulier A te ondertekenen. Formulier A dient door een leerling van 16 jaar of ouder zelf ondertekend te worden.

Gezien het voorgaande is het van groot belang de privé en zakelijke telefoonnummers van de ouders altijd paraat te hebben.

In de Wet Geneeskundige Behandelings Overeenkomst worden leerlingen qua beslissingsbevoegdheid als volgt ingedeeld:

- tot 12 jaar: ouders/verzorgers beslissen.
- 12 tot 16 jaar: zowel ouders/verzorgers als leerling moeten toestemming geven. De mening van de leerling is in principe doorslaggevend.
- vanaf 16 jaar: leerling is beslissingsbevoegd. De ouders krijgen ook geen informatie over de leerling, als deze daar geen toestemming voor geeft.

Raadpleeg bij twijfel altijd een arts. Zo kan bijvoorbeeld een ogenschijnlijk eenvoudige hoofdpijn een uiting zijn van een veel ernstiger ziektebeeld. Het blijft zaak het kind voortdurend te observeren. Iedere situatie is anders, zodat niet uitputtend alle signalen kunnen worden benoemd die zich kunnen voordoen.

Enkele zaken waar je op kunt letten zijn:

- toename van pijn
- misselijkheid
- verandering van houding (bijvoorbeeld in elkaar krimpen)
- verandering van de huid (bijvoorbeeld erg bleke of hoogrode kleur)
- verandering van gedrag (bijvoorbeeld onrust, afnemen van alertheid)

Realiseert je dat je geen arts bent en raadpleeg, bij twijfel, altijd een (huis)arts. Dit geldt uiteraard ook wanneer de pijn blijft of de situatie zich verergert. De zorgvuldigheid die je hierbij in acht moet nemen is, dat je handelt alsof het je eigen kind is.

3.2 Het verstrekken van medicijnen op verzoek

Kinderen krijgen soms medicijnen of andere middelen voorgeschreven die zij een aantal malen per dag moeten gebruiken, dus ook tijdens schooluren. Te denken valt bijvoorbeeld aan pufjes voor astma, medicatie voor ADHD/ADD, antibiotica, of zepillen bij toevallen. Ouders vragen dan aan de schoolleiding of een leerkracht deze middelen wil verstrekken. **In deze situatie is de toestemming van de ouders noodzakelijk.**

Het is in dit geval van belang deze toestemming **schriftelijk** vast te leggen ([formulier B](#) en [formulier C](#)).

NB: Indien het een leerling betreft die ouder is dan 12 jaar maar jonger dan 16 jaar, dienen zowel de ouders/verzorgers als de leerling zelf formulier B of C te ondertekenen. Formulier B of C dient door een leerling van 16 jaar of ouder zelf ondertekend te worden.

Meestal gaat het niet alleen om eenvoudige middelen, maar ook om middelen die bij onjuist gebruik tot schade van de gezondheid van het kind kunnen leiden. Leg daarom schriftelijk vast om welke medicijnen het gaat, hoe vaak en in welke hoeveelheden ze moeten worden toegediend en op welke wijze dat dient te geschieden.

Leg verder de periode vast waarin de medicijnen moeten worden verstrekt, de wijze van bewaren, opbergen en de wijze van controle op de vervaldatum. Ouders geven hierdoor duidelijk aan wat zij van de schoolleiding en de leerkrachten verwachten en die weten op hun beurt weer precies wat ze moeten doen en waar ze verantwoordelijk voor zijn.

Daarnaast moet worden vastgelegd of, en zo ja welke medewerker de medicijnen verstrekt en hoe vervanging is geregeld.

Wanneer het gaat om het verstrekken van medicijnen gedurende een lange periode moet regelmatig met ouders overlegd worden over de ziekte en het daarbij behorende medicijngebruik op school. Een goed moment om te overleggen is wanneer ouders een nieuwe voorraad medicijnen komen brengen.

Enkele praktische adviezen:

- Neem de medicijnen alleen in ontvangst wanneer ze in de originele verpakking zitten en uitgeschreven zijn op naam van het betreffende kind.
- Lees goed de bijsluiter zodat je op de hoogte bent van eventuele bijwerkingen van het medicijn
- Noteer, per keer, op een aftekenlijst dat je het medicijn aan het betreffende kind gegeven heeft.
- Mocht de situatie zich voordoen dat een kind niet goed op een medicijn reageert, of dat er onverhoopt toch een fout gemaakt wordt bij de toediening van een medicijn, bel dan direct met de huisarts of specialist in het ziekenhuis.
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijke alarmnummer 112.

- Zorg in alle gevallen dat je alle relevante gegevens bij de hand hebt, zoals: naam, geboortedatum, adres, huisarts en/of specialist van het kind, het medicijn dat is toegediend, welke reacties het kind vertoont (eventueel welke fout is gemaakt).

3.3 Het verrichten van medische handelingen

Het is van groot belang dat een langdurig ziek kind of een kind met een beperking zoveel mogelijk gewoon naar school gaat. Het kind heeft contact met leeftijdgenootjes, neemt deel aan het normale leven van een schoolkind en wordt daardoor niet de hele dag herinnerd aan zijn beperking of ziek zijn. Kortom, het is goed voor het psychosociaal welbevinden van het langdurig zieke kind om, indien mogelijk, naar school te gaan.

Het kan gebeuren dat een kind alleen de school kan bezoeken, wanneer onder schooltijd medische handelingen worden verricht. Te denken valt daarbij aan het geven van sondevoeding of bijvoorbeeld het meten van de bloedsuikerspiegel (bij suikerpatiënten, zie hierna hoofdstuk 4) door middel van een vingerprikje. In de meeste gevallen worden deze handelingen door de Thuiszorg of door de ouders zelf op school verricht. In zeer uitzonderlijke situaties, vooral als sprake is van een situatie die al langer bestaat, wordt door de ouders wel eens een beroep op de schoolleiding en de leerkrachten gedaan.

Wanneer een school aan een dergelijke wens tegemoet wil komen, dient men zich te realiseren dat de school, maar ook het schoolbestuur daarmee wel bepaalde verantwoordelijkheden op zich neemt. Dit hoeft niet onoverkomelijk te zijn, maar het betekent wel dat zeer zorgvuldig dient te worden gehandeld en dat afspraken schriftelijk moeten worden vastgelegd. **Zonder toestemming van de ouders kan een schoolleiding of leraar al helemaal niets doen.**

Bepaalde medische handelingen – de zogenaamde voorbehouden handelingen - mogen alleen worden verricht door artsen. Anderen dan artsen mogen deze medische handelingen alleen verrichten in **opdracht van een arts**. Leraren zijn niet **bevoegd** om medische handelingen te verrichten. Leraren kunnen wel **bekwaam** worden geacht door een arts. Voorbehouden handelingen hebben een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid van een zorgvrager bij ondeskundige uitvoering.

Leraren vallen niet onder de wet BIG. Deze wet geldt alleen voor medische- en paramedische beroepen. Wanneer aan leerkrachten gevraagd wordt een medische handeling bij een kind uit te voeren, worden leraren daarmee partners in de zorg. In deze situatie is de positie van de leerkracht een bijzondere, die met zorgvuldigheid benaderd moet worden.

Een leerkracht dient dan een gedegen instructie te krijgen van een BIG-geregistreeerde professional (meestal de behandelende arts of verpleegkundige) hoe hij de handeling moet uitvoeren. Het naar tevredenheid uitvoeren van deze handeling wordt door deze BIG-geregistreeerde professional schriftelijk vastgelegd (met handtekening) in een **bekwaamheidsverklaring (formulier D)**. Op deze manier wordt een zo optimaal mogelijke zekerheid aan kind, ouders, leerkracht en schoolleiding gewaarborgd. Ook voor de verzekeraar van het bestuur zal het duidelijk zijn dat er zo zorgvuldig mogelijk is gehandeld.

Dit betekent dus dat een leraar in opdracht van een professional moet handelen die hem bekwaam heeft verklaard voor het uitvoeren van een BIG-handeling.

Een leraar is en blijft verantwoordelijk voor zijn handelen, ook al heeft hij een bekwaamheidsverklaring van een arts. Hij kan hiervoor civielrechtelijk aangesproken worden. Het

schoolbestuur is echter verantwoordelijk voor datgene wat de leraar doet. Indien niet kan worden aangetoond dat een leraar voor een bepaalde handeling bekwaam is, moet ervoor worden gekozen de medische handelingen – BIG-handelingen – niet uit te voeren.

Het is dus van belang om de bekwaamheidsverklaring schriftelijk vast te leggen en ook steeds na te gaan of de leraar zelf zich daarnaast ook bekwaam acht.

Een leraar die wel een bekwaamheidsverklaring heeft, maar zich zelf niet bekwaam acht – bijvoorbeeld omdat hij deze handeling al een hele tijd niet heeft verricht – zal deze handeling eveneens niet dienen uit te voeren.

Een leerkracht die onbekwaam en/of zonder opdracht van een arts medische handelingen verricht, is niet alleen civielrechtelijk aansprakelijk (betalen van schadevergoeding), maar ook strafrechtelijk (mishandeling). Het schoolbestuur is echter weer verantwoordelijk voor datgene wat de leraar doet. Het schoolbestuur kan als werkgever eveneens civiel- en strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden.

Een leerkracht is dus te allen tijde aansprakelijk te stellen indien er een calamiteit heeft plaatsgevonden ten gevolge van zijn handelen. Echter met dien verstande dat bij zorgvuldig handelen met een bekwaamheidsverklaring van een arts tot het verrichten van een medische handeling (BIG) het wel degelijk zal uitmaken voor de juridische beoordeling in geval van een calamiteit of er zorgvuldig is gehandeld. Met andere woorden, of er een bekwaamheidsverklaring aanwezig was en een toestemmingsverklaring van de ouders tot het verrichten van de verrichte BIG-handeling. De arts die de verklaring gaf is hiermee immers ook verantwoordelijk.

Procedure

Voordat wordt overgegaan tot medisch handelen door personeel van Stichting De Hoeksche School, zal de schooldirecteur:

- a) een risicoanalyse opstellen
- b) informeren of de betrokken medewerker zich voor de betreffende handeling bekwaam acht.
- c) een verzoek moeten indienen bij het college van bestuur voor het uitvoeren van de betreffende medische handelingen. Bij dit verzoek gaat een kopie van de bekwaamheidsverklaring en het toestemmingsformulier van de ouders.

Het college van bestuur neemt eventueel contact op met de verzekeraar van het schoolbestuur om vast te stellen of de risico's die zijn verbonden aan de betreffende medische handelingen voldoende zijn meeverzekerd. Vervolgens zal het college van bestuur een schriftelijke reactie geven op het verzoek van de schooldirecteur.

Het schoolbestuur heeft het recht geen medewerking te geven aan het verrichten van medische handelingen (BIG) door leerkrachten op school.

4. LEERLINGEN MET DIABETES

Alle leerlingen met diabetes hebben op school in meer of mindere mate ondersteuning nodig. De mate waarin kinderen ondersteund moeten worden, is afhankelijk van onder andere hun leeftijd, zelfstandigheid, gebruik van een insulinepen of –pomp en gebruik van een bloedglucosemeter of een sensor die de bloedglucose meet.

Ten aanzien van het toedienen van insuline met een **insulinepen** geldt dat dit op grond van de wet BIG een zogenaamde 'voorbehouden' medische handeling is. Voorbehouden handelingen zijn

risicovolle, medische handelingen die in beginsel alleen bevoegde zorgverleners mogen uitvoeren. In het algemeen is het zo dat onderwijspersoneel voorbehouden medische handelingen onder bepaalde voorwaarden **in opdracht** van een zorgprofessional (bijvoorbeeld een arts) of niet-beroepsmatig (als privépersoon) mag verrichten. Omdat het spuiten van insuline een voorbehouden medische handeling is in de wet BIG, waarvoor dus toestemming moet zijn gegeven door de ouders en een zorgprofessional (+ instructie), wordt er in de praktijk vaak voor gekozen dit door thuiszorg te laten uitvoeren.

Het bepalen van de glucosewaarde door middel van een vingerprik en het toedienen van insuline via een **insulinepomp** zijn geen voorbehouden medische 'BIG' handelingen, hetgeen betekent dat deze door anderen dan medici mogen worden verricht. Onderwijspersoneel mag deze handelingen ook verrichten, mits zij daar **toestemming** voor heeft gekregen van de ouders. Ouders blijven echter eindverantwoordelijk en er blijft sprake van een vrijwillige basis bij het onderwijspersoneel: onderwijspersoneel heeft de vrijheid om die handelingen niet te verrichten.

Het ministerie van OCW heeft in 2015 kenbaar gemaakt dat ook onderwijspersoneel, net als bijvoorbeeld ouders of familieleden, in de privésituatie insuline mag toedienen bij kinderen onder schooltijd indien het niet-beroepsmatig handelt. Hierbij gaat het zowel om het toedienen van insuline via de **insulinepomp**, als het toedienen van insuline met een **pen**. Volgens het ministerie handelt het onderwijspersoneel dan niet in de hoedanigheid van onderwijspersoneel, maar in de hoedanigheid van privépersoon in een privésituatie.

Toedienen van insuline door onderwijspersoneel kan dus alleen:

- a. op strikt vrijwillige basis, én
- b. als bestuur én directie van de school daar toestemming voor hebben verleend.

Zonder toestemming van bestuur en directie kan onderwijspersoneel géén insuline toedienen aan kinderen, ook al wordt aan alle overige voorwaarden voldaan. Als bestuur en directie geen bezwaar hebben, dan nog is er – ook hier - sprake van de vrijwillige basis bij het onderwijspersoneel: onderwijspersoneel hoeft dat niet te doen.

Het College voor de Rechten van de Mens heeft in 2018 bevestigd dat individuele personeelsleden niet verplicht kunnen worden om medische handelingen te verrichten. In een dergelijk geval heeft een school echter wel de plicht om te onderzoeken welke andere mogelijkheden er zijn om te zorgen dat de handelingen op school verricht kunnen worden, in samenspraak met de ouders; ouders zijn immers te allen tijde verantwoordelijk. Daarbij kan gedacht worden aan arrangementen vanuit het samenwerkingsverband, of bijvoorbeeld het inschakelen van een wijkverpleegkundige/buurtzorg (in samenhang met een PGB). Het op voorhand uitsluiten van (zorg aan) leerlingen met diabetes, zonder onderzoek te doen naar de individuele omstandigheden, zal leiden tot verboden onderscheid in de zin van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte (WGBH/CZ).

5. EPI-PEN/ANAFYLAXIE

Het gebruiken van een epi-pen is een voorbehouden medische handeling die niet door onderwijspersoneel uitgevoerd mag worden. Echter, het gebruik van een epi-pen doet zich alléén voor in noodsituaties. Er is sprake van een noodsituatie, indien een extreme allergische reactie ontstaat. Bij een noodsituatie is leveren van eerste hulp een wettelijke verplichting. Daar kunnen ook medische handelingen bij horen, als men vindt dat de hulp van een arts of medisch deskundige niet snel genoeg kan worden ingeroepen.

Een noodsituatie kan zich bijvoorbeeld voordoen bij personen met een ernstige pinda allergie, die (sporen van) pinda's binnenkrijgen. Zij zijn zodanig allergisch dat een anafylactische shocktoestand kan ontstaan, en levensreddend handelen nodig is. Wanneer een leerling kans heeft op een anafylactische reactie zal de behandelende arts de epi-pen voorschrijven.

Als een leerling met kans op anafylactische reactie zich heeft aangemeld, wordt op initiatief van de ouders een verklaring met de instemming van de ouders opgesteld, zie [formulier H](#) (verklaring en toestemming leerling met anafylaxie) (tekst kan worden aangepast). De verantwoordelijkheid voor aanlevering en houdbaarheid van de epi-pen zelf berust bij ouders.

Omdat het gebruik van een epi-pen een voorbehouden medische handeling is (voorbehouden aan een BIG-geregistreeerde professional), dient een leerkracht een gedegen instructie te krijgen van een BIG-geregistreeerde professional (meestal de behandelende arts of verpleegkundige) hoe hij de handeling moet uitvoeren. Dit dient schriftelijk te worden vastgelegd (met handtekening) in een bekwaamheidsverklaring ([formulier D](#)).

Om bekwaam te raken in het gebruik van een epi-pen, kunnen leerkrachten deze handeling regelmatig oefenen door middel van een epi-pentrainer. Dit is een speciale pen, zonder naald, waarbij de handeling kan worden geoefend. Deze is onder andere te verkrijgen bij arts of apotheker.

Het gebruik van de epi-pen betekent per definitie dat de reactie zeer ernstig is of als zeer ernstig wordt ingeschat. Het is echter wel belangrijk om zeker te weten dat het kind in een anafylactische shock dreigt te raken. Aangezien dit een vorm van diagnose stellen is, zal de school altijd met 112 overleggen. Zij helpen bij het vaststellen van de diagnose. Na het toedienen heeft de leerling vaak verdere behandeling nodig die via 112 geregeld kan worden.

In alle gevallen moet er na gebruik van de pen zo spoedig mogelijk medische controle en indien nodig verdere behandeling plaatsvinden. Bel dan ook altijd 112.

Als in het kader van onderwijsactiviteiten de betreffende leerling het schoolterrein zal verlaten, zullen hierover eerst afspraken gemaakt worden tussen de schoolleiding en de ouders bedoeld om de benodigde maatregelen te treffen, waaronder de eerste hulp medicatie.

Wanneer er in het kader van geplande onderwijsactiviteiten gekookt zal worden of andere experimenten met voedingsmiddelen gedaan zullen worden, worden hierover eerst afspraken gemaakt tussen docent en de ouders om maatregelen en alternatieven overeen te komen.

6. LIJST VOORBEHOUDEN EN RISICOVOLLE MEDISCHE HANDELINGEN IN HET ONDERWIJS (PO-RAAD/VO-RAAD)

Hieronder wordt onderscheid gemaakt tussen voorbehouden medische handelingen en risicovolle handelingen. Het gaat om handelingen die kunnen voorkomen bij verschillende groepen leerlingen:

- Leerlingen met een chronische ziekte: dat kan gaan om diabetes, epilepsie, astma, cystic fibrose, allergie, oncologie et cetera.
- Leerlingen met een lichamelijke beperking: dit betreft leerlingen met neurologische aandoeningen zoals; spina bifida, spierziekten, spasticiteit et cetera.
- Leerlingen die incidenteel medicatie en /of zorg nodig hebben, bijvoorbeeld omdat ze ziek worden op school.

Verschil voorbehouden of risicovolle handelingen

- Voorbehouden handelingen zijn handelingen voorbehouden aan een zelfstandig beroepsbeoefenaar in de individuele gezondheidszorg. Deze handelingen hebben een onaanvaardbaar risico voor de gezondheid van een zorgvrager bij ondeskundige uitvoering. Deze handelingen mogen dus niet worden uitgevoerd door een leraar.
- Daarnaast zijn er een aantal handelingen die als risicovol kunnen worden aangemerkt. Voor risicovolle handelingen geldt dat de zorgverlener (dat kan dus ook de leraar zijn) bekwaam moet zijn voordat hij de handeling mag verrichten.

Hieronder worden verschillende typen handelingen nader uitgewerkt:

1. Voorbehouden handelingen

- Heelkundige handelingen (bijvoorbeeld hechten)
- Verloskundige handelingen
- Endoscopieën verrichten
- Verrichten katheterisaties
- Geven van injecties
- Verrichten puncties
- Onder narcose brengen
- Gebruik maken van radioactieve stoffen

Voorbeeld van een voorbehouden handeling:

Toedienen van Glucogen bij lage bloedsuiker

- Het betreft het geven van injecties
- Niet door leerkrachten uit laten voeren, uitvoeringsverzoek van de arts nodig!
- Andere oplossing zoeken (thuiszorg, ouders of door ouders geïnstrueerde personen)

Uitzondering:

- Het toedienen van de Epi-pen is echter een levensreddende handeling, dus school is net als iedere burger verplicht om deze uit te voeren.

2. Risicovolle handelingen

- Geven van medicatie
- Toedienen van zuurstof
- Verzorgen van tracheostomie
- Geven van sondevoeding
- Toedienen van klysma / rectiole
- Uitzuigen mond en keelholte

Voorbeeld van een risicovolle handeling:

geven van medicatie bij epilepsie (noodmedicatie)

- Orale medicatie toedienen
- Protocol opstellen (wie, wanneer, hoe)
- Instructie leerkracht
- Uitvoeringsverzoek en bekwaamheidsverklaring
- Handelen volgens protocol

FORMULIER A: HET KIND WORDT ZIEK OP SCHOOL

Toestemmingsformulier; facultatief (eventueel te gebruiken als bijlage bij het inschrijfformulier van de school)

Het kan voorkomen dat uw kind gezond naar school gaat en tijdens de schooluren ziek wordt, zich verwondt, door een insect wordt geprikt of iets dergelijks. In zo'n geval zal de school altijd contact met u of met een andere, door u aangewezen, persoon opnemen. Een enkele keer komt het voor dat deze personen niet te bereiken zijn. Als deze situatie zich voordoet dan zal de leraar een zorgvuldige afweging maken of een arts geconsulteerd moet worden.

Als u met het bovenstaande akkoord bent, wilt u dan dit formulier invullen.

Ondergetekende gaat akkoord met bovengenoemde handelwijze ten behoeve van:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Naam ouder(s)/verzorger(s):	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon huisarts:	

Te waarschuwen persoon, indien ouders(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn:

Naam _____

telefoon thuis: _____ telefoon werk: _____

Mijn kind is overgevoelig voor de volgende zaken:	
Soort	Naam
Medicijnen:	
Ontsmettingsmiddelen:	
Smeerseltjes (bijv. tegen insectenbeten):	
Pleisters:	
Overig:	

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

Wilt u eventuele veranderingen zo spoedig mogelijk doorgeven aan de directie van de school? Het is zeer belangrijk dat deze gegevens actueel zijn.

Ondergetekende:

naam: _____

ouder: _____ verzorger: _____

datum: _____ plaats: _____

handtekening: _____

FORMULIER AA: AD HOC TOESTEMMING ALS HET KIND ZIEK WORDT OP SCHOOL

Toelichting voor de school: dit formulier is bedoeld als hulpmiddel voor de school en is facultatief. In sommige situaties kan het wenselijk zijn voor toediening van een eenvoudig middelje zoals paracetamol vooraf schriftelijke toestemming vast te leggen. Vanwege de snelheid van handelen kan dit formulier via e-mail of WhatsApp o.i.d. – al gedeeltelijk ingevuld op school - naar de ouder worden gestuurd. Indien nodig kan de tekst van dit formulier op school worden aangepast, afhankelijk van de situatie.

Uw kind is ziek geworden op school. U bent hiervan zojuist telefonisch op de hoogte gesteld door een medewerker van de school.

Hieronder vragen wij uw toestemming om uw kind een eenvoudig middel (denk aan paracetamol of smeerseltje bij insectenbeet) op school toe te kunnen dienen.

Dit formulier ontvangen wij graag volledig ingevuld en ondertekend zo spoedig mogelijk van u retour (per e-mail of WhatsApp o.i.d.). Zonder uw toestemming, zullen wij uw kind in deze situatie **GEEN** middelen verstrekken.

Heden, _____ werd ik door _____, medewerker

op obs _____

telefonisch op de hoogte gesteld van het feit dat mijn zoon/dochter _____

_____ (naam),

geboortedatum: _____

vandaag onder schooltijd ziek is geworden/zich heeft verwond/door een insect is geprikt/anders

namelijk _____

Hierbij geeft ik genoemde medewerker toestemming om aan mijn zoon/dochter toe te dienen het

middel _____

Ruimte voor zaken die hierboven niet genoemd zijn:

_____

_____

_____

Naam ouder/verzorger: _____

handtekening: _____

FORMULIER GRAAG ONMIDDELIJK RETOURNEREN NAAR SCHOOL

FORMULIER B: HET VERSTREKKEN VAN MEDICIJNEN OP VERZOEK

Toestemmingsformulier voor het toedienen van de hieronder omschreven medicijn(en) aan:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Zoon/dochter/pupil van:	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon huisarts:	
Naam specialist:	
Telefoon specialist:	

De medicijnen zijn nodig voor onderstaande ziekte:

Naam van het medicijn: _____

Medicijn dient dagelijks te worden toegediend op onderstaande tijden:

_____ uur _____ uur

_____ uur _____ uur

Medicijn(en) mogen alleen worden toegediend in de volgende situatie(s):

Dosering van het medicijn:

Wijze van toediening:

Wijze van bewaren:

Controle op vervaldatum door: _____

functie: _____

Ondergetekende, ouder/verzorger van genoemde leerling, geeft hiermee aan de school c.q. de hieronder genoemde leraar die daarvoor een medicijninstructie heeft gehad, toestemming voor het toedienen van de bovengenoemde medicijnen:

Naam: _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: -----

Instructie voor medicijntoediening

Er is instructie gegeven over het toedienen van de medicijnen op: _____ (datum)

Door:

naam: _____

functie: _____

van: _____ (instelling)

Aan:

Naam: _____

functie(s): _____

van: _____ (naam +
plaats school)

FORMULIER C: UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN BIJ LEERLINGEN

Toestemmingsformulier

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' (BIG) op school bij:

Naam leerling:	
Geboortedatum:	
Adres:	
Zoon/dochter/pupil van:	
Telefoon thuis:	
Telefoon werk:	
Naam huisarts:	
Telefoon huisarts:	
Naam specialist:	
Telefoon specialist:	
Naam aangewezen persoon:	
Telefoon aangewezen persoon:	
Naam contactpersoon (in ziekenhuis of anders):	
Telefoon van contactpersoon:	

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de leerling nodig is:

Eventuele extra opmerkingen:

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja / nee

Instructie van de 'medische handeling + controle op de juiste uitvoering is gegeven op (datum):

---

door: _____ **functie:** _____

van: _____ (instelling)

Aan: _____ **functie:** _____

Naam en plaats school: _____

Ondergetekende:

naam: _____

ouder/verzorger: _____

datum: _____ plaats: _____

Handtekening: _____

Voor akkoord d.d. .....

Handtekening .....

(A. Keller, voorzitter college van bestuur)

FORMULIER D: BEKWAAMHEIDSVERKLARING BIJ HET UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN BIJ LEERLINGEN

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de volgende handeling:

---

verklaart dat,

_____ (naam werknemer)

functie: _____

werkzaam aan/bij: _____

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren. De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam leerling: _____

geboortedatum: _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de leerling noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de leerling op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Ondergetekende :

Naam: _____

functie: _____

werkzaam aan/bij _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: _____

FORMULIER E: UITVOEREN VAN MEDISCHE HANDELINGEN BIJ MEDEWERKERS DE HOEKSCHESCHOOL

Toestemmingsformulier

Ondergetekende geeft toestemming voor uitvoering van de zogenoemde 'medische handeling' (BIG) op school bij:

Naam medewerker De Hoeksche School:	
Geboortedatum	
Adres:	
Telefoon partner thuis:	
Telefoon partner werk:	
Naam aangewezen persoon:	
Telefoon aangewezen persoon:	
Naam huisarts:	
Telefoon huisarts:	
Naam specialist:	
Telefoon specialist:	
Naam contactpersoon (in ziekenhuis of anders):	
Telefoon contactpersoon:	

Beschrijving van de ziekte waarvoor de 'medische handeling' op school bij de medewerker nodig is:

Omschrijving van de uit te voeren 'medische handeling':

De 'medische handeling' moet dagelijks worden uitgevoerd op onderstaande tijden:

_____ uur   _____ uur

_____ uur   _____ uur

De 'medische handeling' mag alleen worden uitgevoerd in de hieronder nader omschreven situatie:

Manier waarop de 'medische handeling' moet worden uitgevoerd:

Eventuele extra opmerkingen:

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja/nee

Instructie van de 'medische handeling + controle op de juiste uitvoering is gegeven op

(datum): _____

Door: _____ functie: _____

van: _____ (instelling)

Aan: _____ functie: _____

Ondergetekende:

naam: _____

datum: _____ plaats: _____

Handtekening: _____

Voor akkoord schoolbestuur d.d. ....

Handtekening .....

(A. Keller, voorzitter college van bestuur)

**FORMULIER F: BEKWAAMHEIDSVERKLARING BIJ HET UITVOEREN VAN MEDISCHE
HANDELINGEN BIJ MEDEWERKERS STICHTING DE HOEKSCHESCHOOL**

Ondergetekende, bevoegd tot het uitvoeren van de hieronder beschreven handeling

---

---

verklaart dat,

_____ (naam werknemer)

functie: _____

werkzaam aan / bij: _____

na instructie door ondergetekende, in staat is bovengenoemde handeling bekwaam uit te voeren.

De handeling moet worden uitgevoerd ten behoeve van:

naam: _____

geboortedatum: _____

Het uitvoeren van bovengenoemde handeling is voor de medewerker van Stichting De Hoeksche School noodzakelijk wegens:

De hierboven beschreven handeling mag alleen worden uitgevoerd op de tijdstippen waarop de medewerker op school aanwezig is.

De hierboven beschreven handeling moet worden uitgevoerd gedurende de periode:

Ondergetekende : _____

functie: _____

werkzaam aan / bij _____

Plaats: _____ Datum: _____

Handtekening: _____

BIJLAGE G: RICHTLIJNEN HOE TE HANDELEN BIJ EEN CALAMITEIT

Indien zich calamiteiten voordoen ten gevolge van het toedienen van medicijnen aan een kind/medewerker De Hoeksche School of het uitvoeren van een medische (BIG) handeling, volgen hieronder richtlijnen:

- Laat het kind/de medewerker van De Hoeksche School niet alleen. Probeer rustig te blijven. Observeer het kind/de medewerker van De Hoeksche School goed en probeer het gerust te stellen
- Waarschuw een volwassene/collega (of laat één van de kinderen een volwassene ophalen waarbij u duidelijk instrueert wat het kind tegen de volwassene moet zeggen)
- Bel direct de huisarts en/of de specialist van het kind/de medewerker De Hoeksche School
- Bel bij een ernstige situatie direct het landelijk alarmnummer 112
- Geef door naar aanleiding van welk medicijn of “medische” handeling de calamiteit zich heeft voorgedaan (eventueel welke fout is gemaakt)
- Zorg ervoor dat u alle relevante gegevens van het kind bij de hand hebt (of laat ze direct door iemand opzoeken) zoals:
  1. Naam van het kind/de medewerker De Hoeksche School
  2. Geboortedatum
  3. Adres
  4. Telefoonnummer van ouders en/of andere, door de ouders aangewezen, persoon/partner medewerker of aangewezen persoon.
  5. Naam + telefoonnummer van huisarts/specialist
  6. Ziektebeeld waarvoor medicijnen of medische handelingen nodig zijn
- Bel de ouders/partner van de medewerker (bij geen gehoor een andere, door de ouders/medewerker aangewezen persoon):
  1. Leg duidelijk uit wat er gebeurd is.
  2. Vertel, indien bekend, wat de arts heeft gedaan/gezegd.
  3. In geval van opname, geef door naar welk ziekenhuis het kind/de medewerker is gegaan.

FORMULIER H: VERKLARING EN TOESTEMMING LEERLING MET ANAFYLAXIE

Naam leerling:
Geboortedatum:
Adres: Postcode en woonplaats:
Naam ouder(s)/verzorger(s):
Telefoon 1:
Telefoon 2:
Naam huisarts:
Telefoon huisarts:
Naam specialist:
Telefoon specialist:

Het is mogelijk dat bovengenoemde leerling een anafylactische reactie kan krijgen wanneer zij/hij blootgesteld wordt aan pinda, noten of koemelk(eiwit) of producten waarin pinda, noten, of koemelk(eiwit) is verwerkt. Als een anafylactische reactie optreedt moet er direct handelend opgetreden worden; in extreme situatie, kan zijn/ haar situatie levensbedreigend zijn.

- **De ouder/verzorger geeft hierbij toestemming voor uitvoering van de hierna omschreven medische handeling op school bij bovengenoemde leerling indien sprake is van een dergelijke noodsituatie.**
- **Ouder/verzorger verklaart dat de toediening van dit medicijn veilig is voor bovengenoemde leerling en zelfs wanneer het gegeven is, bij een onjuiste diagnose, zal het hem/haar geen schade toebrengen.**

De ouder/verzorger en/of de leerling*) tekent ervoor dat:

- Het formulier volledig en naar waarheid is ingevuld.
- Hij of zij het initiatief zal nemen om met de medewerkers (die na overleg met de directie vrijwillig hebben ingestemd om deze zorg op zich te nemen) in overleg te gaan om de wijze van toediening van het noodmedicijn te bespreken.
- Hij of zij bij de start van een nieuw schooljaar (of indien nodig direct bij verandering van de medische handeling) contact op zal nemen om de stand van zaken opnieuw te bespreken.
- Voldoende medicijn in oorspronkelijke verpakking met etiket, voorschrift en naam van de leerling op school aanwezig is en gelet is op de vervaldatum van het medicijn. Hij of zij accepteert de verantwoordelijkheid voor de medicatie, de geldigheidsduur van de medicatie en zullen zorgdragen voor vervanging vóór afloop van de expiratiedatum.

De afdelings-/teamleider/directeur/rector tekent ervoor dat:

- Hij of zij ervoor zorgt dat het medicijn met dit formulier en de gemaakte afspraken voor alle betrokkenen op een bekende en duidelijke plaats zijn opgeborgen.
- Hij of zij tijd en ruimte zal bieden aan de leerling of ouder waarin toelichting gegeven kan worden aan betrokken medewerkers over de toediening van het medicijn.

Afgesproken is dat de hieronder nader omschreven medische handeling op school kan worden uitgevoerd:

-----

in de hieronder nader omschreven acute situatie (shock, allergie):

Na het incident zal een evaluatiegesprek plaatsvinden tussen de betrokken directeur van de school, docent en de ouders (en de leerling indien deze ouder is dan 12 jaar).

Andere afspraken:

Gymnastiek:

Zwemmen:

Speciale gelegenheden:

De groepsleerkracht/teamleider/directeur zorgt dat steeds iedereen op de hoogte is, ook invallers.

Bekwaamheidsverklaring aanwezig: ja / nee

Naam en handtekening ouder/verzorger:

Plaats:

Datum:

Naam en handtekening leerling vanaf 12 jaar:
Plaats: Datum:

Naam en handtekening ..... (functie) namens ..... (school):
Plaats: Datum:

*) Leerlingen van 12 tot 16 jaar ondertekenen dit formulier altijd naast hun ouders. Het gaat dan om een zogenaamde dubbele toestemming. Leerlingen vanaf 16 jaar tekenen zelf dit formulier. Vanaf 16 jaar mogen jongeren zelf beslissingen nemen over hun medisch handelen.